

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Назва показників	Характеристика
Повна назва дисципліни	Психологія
Викладацький склад	Старовойтенко Н.В.
Напрямок підготовки	6.050103 – «Програмна інженерія» (спеціальність: Програмне забезпечення систем)
Кількість годин / кредити ECTS	120 годин / 4 кредити
Опис	<p>В рамках курсу «Психологія» поглиблюються та розширюються знання про те, як людина думає, переживає, приймає рішення та діє в різних сферах життєдіяльності. Основна увага приділяється формуванню вмінь розвитку власної спрямованості, інтелектуальних, емоційно-вольових і типологічних властивостей.</p> <p>Мета вивчення дисципліни – формування знань щодо механізмів психологічних виявів особистості, соціальної групи та навичок спілкування. Знання, здобуті студентами під час вивчення курсу «Психологія», широко застосовуються в менеджменті, маркетингу, професійній, навчальній, управлінській діяльності та при вирішенні особистих життєвих ситуацій і проблем.</p> <p>Навчальна задача курсу полягає в оволодінні студентами основами психологічної грамотності, що дозволить глибше розуміти власну особистість, прогнозувати поведінку оточуючих та правильно взаємодіяти в ситуаціях професійного і побутового спілкування. Результати навчання полягають у наступному:</p> <ul style="list-style-type: none"> • давати психологічну характеристику особистості (самохарактеристику), користуючись діагностичними методами; • прогнозувати поведінку людини на основі розуміння її спрямованості та особливостей темпераменту і характеру; • визначати сильні і слабкі сторони особистості; • керувати власною поведінкою (організмом, настроєм, станом, мовою), застосовуючи методи саморегуляції та релаксації; • вірно інтерпретувати невербальну поведінку людини, вірно слухати та займати правильну позицію у різних видах спілкування; • впливати на людей, застосовуючи метод переконання, навіювання, стимулювання та оцінки. • аналізувати і оцінювати групові процеси і явища (лідерство, конформізм, групове єднання тощо); • обирати ефективний спосіб розв'язання різних типів конфліктів. <p>Методи викладання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемного викладу, Конспекти лекцій та практичних занять, методичні матеріали з самостійного вивчення дисципліни тощо розташовані на сайті бібліотеки ЧДТУ та використовуються при навчанні.</p> <p>Проміжні оцінки виставляються як середнє оцінок виконання завдань лабораторних робіт. Оцінка за самостійну роботу виставляється за виконання індивідуальних творчих робіт-проектів. Підсумкова оцінка виставляється на основі проміжних оцінок (80%), самостійну роботу (20%)</p>
Нормативна або за вибором	вибіркова
Мова	українська
Підсумковий контроль	залік в третьому семестрі 2 курсу
Навчальний рік	2016/2017

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної екології, педагогіки та психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

_____ І.А. Чемерис _____ / _____ /
“ _____ ” _____ 2015 ____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

підготовки _____ бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму

6.050103 – «Програмна інженерія» (спеціальність: Програмне забезпечення систем)

2016 – 2017 н.р.

Робоча програма Психологія
для студентів за напрямом підготовки:
6.050103 – «Програмна інженерія» (спеціальність: Програмне забезпечення систем)

Розробники: _____ к.пед.н., доцент Старовойтенко Н.В.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної екології,
педагогіки та психології

Протокол від « _____ » _____ 2015__ року № _____

Завідувач кафедри
загальної екології, педагогіки
та психології

_____ (Чемерис І.А)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувачі випускаючих кафедр

« _____ » _____ 2015 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань <hr/> (шифр і назва)	Вибіркова	
	Напрямок підготовки 6.050103 – «Програмна інженерія» (спеціальність: Програмне забезпечення систем)		
Модуль – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <hr/>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2 –й	–
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
	3-й	–	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Лекції	
		32 год.	–
		Практичні, семінарські	
		16 год.	–
		Самостійна робота	
72	–		
Вид контролю: <i>залік</i>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 30%
для заочної форми навчання – 11%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія» є формування знань щодо механізмів психологічних виявів особистості, соціальної групи та навичок спілкування.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування основ наукового світогляду на психологічні проблеми, засвоєння основних термінів та понять психології на рівні відтворення і тлумачення; здобуття навичок та елементарних умінь застосовувати їх у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціально–психологічній сфері;
- оволодіння студентами основами психологічної грамотності, що дозволить глибше розуміти власну особистість, прогнозувати поведінку оточуючих та правильно взаємодіяти в ситуаціях професійного і побутового спілкування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати предмет, методи та основні категорії психологічної науки; суб'єктивний та об'єктивний аспект психічного; особливості та роль пізнавальних процесів особистості; функції та види емоцій і почуттів людини, особливості їх переживань та прояву; психічні стани, способи управління негативними емоційними станами; закономірності прояву індивідуальних властивостей особи: типів темпераменту і характеру; види здібностей людини, їх природа і розвиток; закономірності спілкування, засоби вербальної та невербальної інформації; типи взаємодій у колективі; стилі розв'язання конфліктів; закономірності групової динаміки;

вміти давати психологічну характеристику особистості (самохарактеристику), користуючись діагностичними методами; прогнозувати поведінку людини на основі розуміння її спрямованості та особливостей темпераменту і характеру; визначати сильні і слабкі сторони особистості; керувати власною поведінкою (організмом, настроєм, станом, мовою), застосовуючи методи саморегуляції та релаксації; вірно інтерпретувати невербальну поведінку людини, вірно слухати та займати правильну позицію у різних видах спілкування; впливати на людей, застосовуючи метод переконання, навіювання, стимулювання та оцінки; аналізувати і оцінювати групові процеси і явища (лідерство, конформізм, групове одностайство тощо); обирати ефективний спосіб розв'язання різних типів конфліктів.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Загальна психологія

Тема 1.1. Вступ до психології. Предмет психології, її завдання і методи.

Психологія як наука і система знань про закономірності, механізми, психічні факти в житті людини. Становлення психології як науки. Предмет психології: психіка (психічні процеси, стани, властивості, поведінка людини). Психіка і особливості будови мозку. Функціональна асиметрія мозку. Свідоме і несвідоме в поведінці людини. З. Фрейд про свідомі і несвідомі явища, рівні свідомості. Захисні механізми психіки: заперечення, витіснення, проєкція, раціоналізація, заміщення, втеча, сублімація, компенсація, катарсис. Змінені стани свідомості. Місце психології в системі наук. Галузі психології. Методи дослідження психіки. Роль психологічних знань в життєдіяльності людини.

Тема 1.2 Особистість як соціально – психологічний феномен.

Поняття про особистість. Спільне і відмінне в поняттях індивід, індивідуальність, особистість. Потенціал особистості: гносеологічний, ціннісний, комунікативний, творчий, художній. Основні теорії особистості: психоаналітична, психосоціальна, гуманістична. Склад і структура особистості. Біологічне і соціальне в структурі особистості, умови психічного розвитку особистості. Соціалізація особистості. Спрямованість як ціннісно-мотиваційна сфера особистості. Види спрямованості: особистісна, колективістська, ділова. Неусвідомлювані мотиви: потяг і установка. Усвідомлювані мотиви: інтереси, переконання, прагнення. Самосвідомість і Я–концепція особистості. Самооцінка та рівень домагань особистості. Комплекси неповноцінності особистості, їх причини та попередження.

Тема 1.3. Діяльність як необхідна життєва умова та засіб формування особистості.

Поняття про діяльність і її роль у повноцінному розвитку особистості. Єдність дій і вчинків - ознака діяльності людини. Основні види і типи діяльності: гра, навчання, праця, дозвілля. Їх вплив на розвиток особистості. Типи діяльності: перетворювально – предметна, соціальна, духовно-пізнавальна, ціннісно-орієнтаційна, художньо-творча, комунікативна, споживча. Організаційно-психологічна структура індивідуальної діяльності: суб'єкт діяльності, ціль, мотив, процес, дія, предмет діяльності, результат, засоби суб'єкта, вміння, навички, знання, звички, умови діяльності (зовнішні, внутрішні) Творчість – як вид діяльності. Стимулювання творчої активності людини в умовах розв'язання творчих завдань (в навчанні, професійній діяльності).

Тема 1.4. Психологія пізнавальних психічних процесів особистості.

Чуттєві форми пізнання дійсності. Відчуття та сприймання в системі інтелектуальних властивостей особистості. Властивості і закономірності відчуттів і сприймань. Пороги розрізнення відчуттів. Підсвідомі подразники. Ілюзії сприйняття. Адаптація в процесі сприйняття. Стереотипи сприйняття. Значення уваги в життєдіяльності особи. Уважність як властивість особистості. Види і властивості уваги.

Раціональні форми освоєння дійсності. Види та продуктивність пам'яті. Покращення і тренування пам'яті. Класифікація видів мислення. Інтелектуальні властивості людини. Роль уваги у творчій діяльності особистості. Види і прийоми уваги. .

Тема 1.5. Емоційно-вольова сфера особистості.

Поняття про емоції і почуття, їх місце у житті людини. Основні функції емоцій і почуттів: сигнальна, регулятивна, підкріплююча, стимулююча. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Прояв емоцій. Роль невербальних емоцій. Ефекти експресії обличчя. Види емоцій і почуттів: за якістю переживань: позитивні емоції, негативні емоції, амбівалентні емоції за проявом активності людини: стеничні та астеничні емоції; за

змістом переживань: альтруїстичні, пізнавальні, комунікативні, романтичні, глоричні, пугнічні, праксичні, естетичні, гедоністичні, акизитивні. Характеристика вищих почуттів людини. Форми переживань емоцій і почуттів.

Тема 1.6. Психічні емоційні стани особистості.

Поняття психічних емоційних станів людини. Властивості емоційних станів. Класифікація психічних станів. Типові позитивні психічні стани людини: стан професійної зацікавленості, творчого натхнення, рішучості. Негативні психічні стани та їх попередження. Психічна напруженість: операційна та емоційна. Стрес, його види та індивідуальні особливості прояву. Фрустрація та форми її прояву: агресивність, конфлікт, страх, паніка. Афект. Депресія, причини виникнення. Вольова регуляція поведінки. Основні етапи вольової дії. Управління емоціями. Методи саморегуляції: автогенне тренування, самонавіювання.

Тема 1.7. Індивідуально - психологічні особливості особистості. Темперамент. Характер.

Поняття про темперамент. Теорії темпераменту: гуморальна конституційна, фізіологічна. Основні властивості темпераменту: активність, чутливість, імпульсивність, емоційність, пластичність, інтроверсія, екстраверсія. Характеристика типів темпераменту: сангвінічний, холеричний, флегматичний, меланхолічний. Темперамент і діяльність людини, особливості стилю діяльності. Врахування темпераменту в управлінській діяльності. Поняття про характер. Сутність і суспільна зумовленість характеру. Роль характеру в життєдіяльності людини. Структура характеру. Типологія характеру. Конституційні (біологізаторські), соціальні, функціональні типи. Акцентуації характеру, їх своєрідність. Врахування слабких рис характеру у взаємодії, навчанні та трудовій діяльності особи. Зв'язок характеру з темпераментом і волею людини. Виховання та перевиховання характеру.

Тема 1.8. Здібності особистості.

Поняття про здібності. Різниця між здібностями, знаннями, вміннями та навичками. Задатки як природні і соціально сформовані передумови для розвитку здібностей. Види здібностей. Загальні здібності та спеціальні. Структура здібностей як поєднання психологічних властивостей особистості. Структура літературних, педагогічних, управлінських, підприємницьких здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях. Міжстатеві відмінності у здібностях. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість, талант, геніальність. Врахування та розвиток здібностей у професійній діяльності. Вивчення та навчання обдарованих дітей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Психологія людських стосунків

Тема 1.9 Психологія спілкування.

Спілкування - основа міжособистісних стосунків. Місце і роль спілкування в життєдіяльності особистості (педагога, керівника). Типи спілкування та їх характеристика. Психологічна структура спілкування: інформаційно-комунікативна, інтерактивна та перцептивна сторона спілкування. Комунікативні бар'єри у спілкуванні. Засоби невербального спілкування. Інтерпретація невербальної інформації. Способи слухання партнера по спілкуванню. Кооперація і конкуренція в процесі спілкування. Теорія транзактного аналізу у спілкуванні (Е. Берн). Позиції у спілкуванні. Процес сприймання партнерами один одного у спілкуванні. Закономірності розуміння і побудови образу співрозмовника в період першого контакту та подальшого спілкування: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія. Явище каузальної атрибуції в спілкуванні. Формування атракції в процесі спілкування.

Тема 1.10. Психологія конфлікту.

Поняття конфлікту, його структурні компоненти. Роль конфліктів у розв'язанні проблем особистісного та ділового характеру. Динаміка виникнення і розвитку конфлікту. Характеристика основних стадій конфлікту. Класифікація конфліктів. Конфлікти конструктивні та деструктивні. Внутрішньоособистісні конфлікти. Міжособистісні конфлікти. Міжгрупові конфлікти. Конфлікт між особистістю і групою. Причини міжособистісних конфліктів у ситуації "вчитель – учень", "викладач – студент", "керівник – підлеглий", "він – вона", "батьки – діти". Фази розвитку міжособового конфлікту. Стилі поведінки у конфлікті: суперництво, ухилення, пристосування, компроміс, співробітництво. Специфіка спілкування з "важкими" людьми.

Тема 1.11. Психологія міжособистісних стосунків в групі.

Соціально - психологічна структура і композиція групи. Формальні та неформальні стосунки в групі. Статус і роль особистості в групі. Групові процеси і явища в групі: лідерство, групові норми, цілі, конформізм, згуртованість. Стадії розвитку колективу. Психологічний клімат в групі. Ознаки сприятливого психологічного клімату. Попередження негативних впливів групи на особистість. Врахування керівником психологічних феноменів групової життєдіяльності: феномен соціальної фасилітації, феномен соціальних лінощів, феномен деіндивідуалізації, феномен групової поляризації, феномен меншості та групомислення. Особливості управління чоловічим і жіночим колективом. Роль керівника у згуртуванні колективу. Психологічні аспекти успіху та невдач у управлінській та підприємницькій діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна психологія												
Тема 1. Вступ до психології. Предмет психології, її завдання і методи.	4	2				2	5,5					
Тема 2. Особистість як соціально-психологічний феномен.	5	1	2			2	5,5					
Тема 3. Діяльність як необхідна життєва умова та засіб формування особистості.	3	1				2	5					
Тема 4. Психологія пізнавальних психічних процесів особистості.	8	4	2			2	5,5					
Тема 5. Емоційно-вольова сфера особистості.	4	2				2	5					
Тема 6. Психічні емоційні стани особистості. Вольова поведінка..	8	4	2			2	5					
Тема 7 Індивідуально - психологічні особливості особистості. Темперамент. Характер.	8	4	2			2	5,5					
Тема 8. Здібності особистості.	6	2	2			2	5					5
Разом за змістовим модулем 1	46	20	10			16	42					

Змістовий модуль 2. Психологія людських стосунків											
Тема 9 <i>Психологія спілкування Ораторське мистецтво менеджера</i>	10	4	2			2	13				
Тема 10. <i>Психологія конфлікту..</i>	6	2	2			2	11,5				
Тема 11 <i>Психологія міжособистісних стосунків в групі</i>	10	4	2			1	5,5				
Разом за змістовим модулем 2.	26	14	6			5	30				
Усього годин	72	32	16			21	72				

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особистість як соціально-психологічний феномен.	2
2	Дослідження особливостей пізнавальної сфери студентів	2
3	Емоційна сфера особистості.	2
4	Темперамент і характер в структурі особистості	2
5	Здібності як умова успішної діяльності.	2
6	Психологічні аспекти ділового спілкування	2
7	Тренінг розв'язання конфліктних ситуацій	2
8	Психологія групової життєдіяльності.	2
	Разом	16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Механізми психологічного захисту. Комплекси неповноцінності особистості	8
2	Продуктивність пам'яті. Творче мислення в прийнятті рішень керівника	8
3	Спрямованість як ціннісно-мотиваційна сфера особистості. Мотиваційні теорії.	8
4	Методи саморегуляції: аутогенне тренування, самонавіювання	8
5	Врахування слабких рис характеру у взаємодії, навчанні та трудовій діяльності особи. Причини безвілля.	8
6	Психологічні основи діяльності людини	8
7	Засоби невербального спілкування. Теорія транзактного аналізу у спілкуванні (Е. Берн) Процес сприймання партнерами один одного у спілкуванні	8
8	Методи вивчення міжособистісних стосунків у групі.	8
9	Процес сприймання партнерами один одного у спілкуванні. Формування позитивного психологічного клімату.	8
	Разом	72

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачає пошукову роботу та написання рефератів з питань ролі психологічних знань в оптимізації професійної діяльності, дослідження умов і факторів розвитку особистості, вивчення методів саморегуляції, формування характеру, розпізнавання здібностей людини і застосування їх на практиці, висвітлення психологічних аспектів публічного виступу, розв'язання конфліктів батьків і дітей. За результатами роботи студенти готують доповіді на практичні заняття.

10. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Психологія» використовуються наступні методи навчання.

За критерієм джерела знань: словесні (пояснення, розповідь, бесіда інструктаж); наочні (ілюстрація, демонстрація навчальних фільмів); робота з підручником (читання, реферування, конспектування); практичний (вправи, тренінги).

За критерієм пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, методи проблемного викладу (перехід від виконавчої до творчої діяльності), евристичні (активний пошук способів вирішення пізнавальних завдань) та інтерактивні методи. Дослідницькі методи (аналіз літературних джерел, спостереження, опитування, тестування, вивчення документів, продуктів творчої діяльності, моделювання ситуацій, обробка статистичних матеріалів).

Реалізуються принципи особистісно-орієнтованого навчання.

11. Методи контролю

- поточне тестування за різними видами навчальної діяльності;
- модульні контрольні роботи;
- фронтальне та індивідуальне опитування;
- іспит.

Засвоєння *теми* (поточний контроль) та засвоєння *змістових модулів* (проміжний контроль) – контролюються на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, аналіз методів наукових досліджень та застосування окремих методів на практиці.

Підсумковий контроль засвоєння *модулів* здійснюється по їх завершенню на останньому практичному занятті модуля. Оцінка успішності студента з *дисципліни* є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих модулів по результатах усного опитування, розв'язування ситуаційних завдань, підсумкових письмових тестів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практичні роботи								Сума
Змістовий модуль №1								50
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
3	3	3	3	3	3	3	3	
П1	П2	П3	П4	П5	П6			
3	3	3	3	2	2			
Змістовий модуль № 2								5-0
T9	T10	T11						
3	3	4						
ПР 7	ПР8	ПР9						
3	4	3						
залік								
Разом								100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів; ПР1, ПР2...ПР7 – теми практичних робіт.

10. Система критеріїв оцінювання знань відповідно до кожного модуля дисципліни

Модуль №1

№ п/п	Критерії (види робіт)	Вага
	Змістовий модуль №1 «Загальна психологія» Тиждень початку модуля - 1 Тиждень закінчення модуля - 12	50

1	Модульна контрольна робота	24
	Практична робота 1	3
	Практична робота 2	3
	Практична робота 3	3
	Практична робота 4	3
	Практична робота 5	2
	Практична робота 6	2
	Змістовий модуль №2 Психологія людських стосунків» Тиждень початку модуля - 13 Тиждень закінчення модуля - 18	
2	Модульна контрольна робота	10
	Практична робота 7	3
	Практична робота 8	4
	Практична робота 9	3
		50
	Залік	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни
2. Робоча програма дисципліни
3. Електронний конспект лекцій

Наочні посібники і технічні засоби навчання, що використовуються в навчальному процесі

14. Рекомендована література

Базова

1. Варій М.Й. Основи психології і педагогіки: навч.пос./ М.Й. Варій, В.Л.Ортинський – 2–е вид. – К.: Центр уч.літ., 2009. – 376с.
2. Дубравська Д.М. Основи психології. – Навч. посібник.-Львів: Світ., 2001–280с Козаков В.А. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Підручник: У 2 ч. – К.: КНЕУ, 1999.
3. Козаков В.А. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Підручник: У 2 ч. – К.: КНЕУ, 1999
4. Максименко С.Д. Загальна психологія.-К.,2002.
5. Мясойд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб.- К., Вища школа, 2004.
6. Старовойтенко Н.В., Фоміна Н.М. Основи психології та педагогіки: теорія і практика.- Черкаси: «Вертикаль», 2010 – 336..
7. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: в 2 кн. -М.:ВЛАДОС, 1999Додаткова література:
- 8 . Психологія: Підручник. Ю. Л. Трофімов.В.В. Рибалка. П.А. Гончарук та ін. За ред.. Ю.Л. Трофімова.- К.: Либідь,1999.-558с..
- 9 . Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник.- К.: Академвидав.2006.-520с.
10. Тодорова І.С., Павленко В.І. Психологія і педагогіка. Навч. посіб.- К.: Центр учбової літ.,2011. -2011. – 228с.
- 11 .Льбіна М.Н. Загальна психологія: теорія та практикум:навчальний посібник / Н.М. Ільбіна, С.О. Мисник. – Суми: Університ. книга, 2011. – 352с.

12 Чеховских М.И. Психология: учеб.пособ. / М.И. Чеховских. – 5-е изд., стер. – Минск.: Новое знание; М.: ИНФРА М, 2011.

Допоміжна

1. Данчева О.В., Швалб Ю.М. Практична психологія в економіці та бізнесі: Навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вузів. – К.: Лібра, 1998. – 270 с.
2. Емельянов Е.Н., Поварницина С.Е. Психология бизнеса: Учеб. пособие. – М.: АРМАДА, 1998. – 511 с.
3. Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М. Кофліктологія: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003.
4. Пашукова Т.І. та ін. Практикум із загальної психології. – К.: Знання, 2000. – 204 с.
5. Психология: Учебник для экономических вузов / Под общ. ред. В.Н. Дружинина. – СПб.: Питер, 2000. – 672 с.
6. Психологія в менеджменті: Навч. посіб. / С. Комінко, Л. Курант, О. Самборська та ін. – Т.: Б.в., 1999. – 400 с.
7. Шадриков В.Д. Психология деятельности и способностей человека: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Логос, 1996. – 320 с.
8. Щєкин Г.В. Как эффективно управлять людьми: Психология кадрового менеджмента: Науч.-практ. пособие. – К.: МАУП, 1999. – 400 с.
9. Щєкин Г.В. Визуальная психодиагностика: Познание людей по их внешности и поведению: Монографія. – К.: МАУП, 1995. – 672 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму підготовки та Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 6.050103 – «Програмна інженерія» (спеціальність: Програмне забезпечення систем)
2. Повнотекстові підручники з психології (Електр. ресурс). – Режим доступу: [http:// www.psylib.kiev.ua](http://www.psylib.kiev.ua).